

glemt, men det sånt»

■ Mor måtte reise fra barna

let Jorunn selv en variant av tuberkulose. Da øynet hun håp. Kanskje hun kunne komme på samme sanatorium som barna sine? Det kom ikke på tale.

– Da måtte jeg i så fall ha ligget på det nye sykehuset i Molde. Men jeg ville ikke fått besøkt dem da heller. I stedet dro hun til ektemannens sanatorium i Sandane. Eldstesønnen kom hjem tidsnok til å vinke henne farvel. Mormor tok vare på ham i de tre månedene Jorunn ble borte.

Så lenge hun selv var frisk, hadde hun holdt motet oppe. På sanatoriet gikk alt i svart. Hun fikk ikke sove. Dag som natt stirret hun inn i granskogen utenfor vinduet, og tenkte bare på de tre guttene sine. Hun tror hun hadde blitt gal om hun ikke hadde kommet seg hjem. Hun skrev seg ut på eget ansvar. Det var det mange som gjorde den gangen. I årsberetningen fra sanatoriet står hun oppført som ureg-

mentert utskrevet. Bare fra Vardåsen i Asker gjorde mellom 30 og 40 det samme, i året.

Fikk vite først etterpå. Da guttene kom hjem høsten 1962, var de tynne og bleke. Magne, som nå var blitt fire, var så slapp at han ikke klarte å gå. Hun husker godt ansiktet hans etter noen måneder med moderlig pleie og omsorg.

– Se mamma! Nå greier jeg å gå igjen, strålte han.

– Visste du hvordan de var blitt behandlet i Molde?

– Nei. Jeg visste ikke at de hadde det sånn, sier hun stille.

Bestyrerinnen bedyret over telefon at barna hadde det bra. Først da sønnene kom hjem, fortalte den eldste at de ble låst inne i skap om de kjeklet. At det vanket pryl om de reiste seg for å hente noe etter leggetid.

– Tenk det, å sitte reimet fast i sengen, når du er tre år. Det er jo

tortur det. De ble behandlet som dyr når de var syke, sier Jorunn.

Hun bytter tema. Byr på julekake med sylte. Hun nøder, men forsiktig. Etter at sønnene fortalte at pleierne truet i dem mat med tykke sprøyter bak ryggen, har ikke Jorunn villet presse noen til å spise opp maten sin.

– Hva tenker du om de årene?
– Jeg må bare glemme det av og til. Jeg er en type som prøver å riste det av meg. Men jeg synes vel det var litt mye, på en gang.

jenny.sandvig@aftenposten.no

Les i morgen

Det startet med to sanatorie-barn og deres vonde minner fra Grefsen. Nå har Nasjonalt medisinsk museum utvidet utstillingen med 13 skjebner til.

Mann alvorlig skadet i kollisjon i Sør-Odal

■ En mann i midten av 60-årene ble hardt skadet da en personbil ble truffet i siden av et vogntog i Sør-Odal i Hedmark i går formiddag. – Føreren av personbilen er hardt skadet og sendt til Ullevål universitetssykehus med luftambulansse, sier operasjonsleder **Geir Bekkedal** i Hedmark politidistrikt. Ullevål opplyser at mannen har alvorlige skader i hodet, ansiktet og brystet, og at tilstanden er stabil. (NTB)

Avventer nasjonal IKT-prøve

Det er ingen konkrete planer om å innføre nasjonal kartlegging av elevenes ferdigheter i IKT. Kunnskapsministeren takker avmålt til tilbudet om å ta i bruk Oslos egen IKT-prøve.

LIV BERIT TESSEM

Skolebyråd i Oslo, Torger Ødegaard, ønsker å gi Kunnskapsdepartementet tilgang til kartleggingsprøven som viser elevenes IKT-ferdigheter i forhold til kravene i læreplanen. Han har nå sendt et brev til kunnskapsminister Bård Vegar Solhjell, der han åpner for at kartleggingen i Oslo kan danne grunnlag for en ny nasjonal prøve.

– Vi har brukt to år på å utvikle denne prøven, investert 300 millioner kroner på IKT og systematisk bygget opp skolenes kunnskap siden 2002 gjennom programmet InnsIKT, sier Ødegaard. – Flere andre kommuner, blant annet Bergen, har henvendt seg til oss for å ta i bruk kartleggingsprøven for IKT. Jeg synes det hadde vært fint om alle landets kommuner kan dra nytte av erfaringene vi har gjort i Oslo.

Utredet fortsatt. Statsråd Bård Vegar Solhjell sier til Aftenposten at planene om en nasjonal kartleggingsprøve for IKT foreløpig utredes i Utdanningsdirektoratet.

– Det er helt sikkert lærdom å høste fra denne Oslo-prøven. Vi arbeider med IKT i skolen på flere områder, blant annet skal det opprettes et eget kompetansesenter for IKT og vi legger vekt på å øke lærernes kompetanse til å bruke IKT i undervisningen gjennom videreutdanning.

Aftenposten i går.

Solhjell sier han kjenner seg igjen i en rapport fra Abelia, NHOs avdeling kunnskapsbedrifter, som slår fast at det ikke holder å være fornøyd med et høyt antall PC-er i norsk skole. Mindre enn en fjerdedel av Kunnskapsdepartementets program for digital kompetanse i skolen er blitt gjennomført i løpet av en fem års periode. Forskningen karakteriseres som mangelfull og det er ingen koordinert sammenfatning av hvordan IKT skal brukes til pedagogiske formål.

Nyttig. Det er bare Utdanningsetaten i Oslo som vet hva elevene kan. Høstens kartleggingsprøve skal brukes for å styrke oppfølgingen av skolene og elevene. Prøvene viste at det stor forskjell både mellom skoler og elever.

Morten Søby, leder av ITU, understreker at det nå er viktig å få mer kunnskap om hva elevene faktisk kan.

– Det hadde vært nyttig med en nasjonal kartlegging av elevenes evne til å løse oppgaver. Vi utarbeider annethvert år ITU-monitor som viser i hvilken grad elever og lærere bruker IKT, men den sier ingen ting om elevenes evne til å løse oppgavene i forhold til kompetansemålene i læreplanen.

Brekk vil redde ribbestekerne

■ Fortvilede ribbestekere som ikke får svoren sprø, kan i år ringe selveste landbruks- og matminister **Lars Peder Brekk** (Sp) for å få hjelp. Mens resten av regjeringen tar seg noen timer julefri, stiller Brekk opp for ribbetelefonen mellom klokken 9 og 10 lille julaften. – Å steke den perfekte juleribben kan være en

utfordring. Mange er bekymret for svoren, eller for at pinnekjøttet blir tørt. Men det er ikke så vanskelig hvis du følger oppskriften, sier Brekk til regjeringen.no. Ribbetelefonen er i år operativ for fjerde år på rad. Nummeret er 820 30200. Telefonen er bemannet frem til klokken 17 julaften. (NTB)

Strømløst på Sørlandsbanen

■ Det var strømløst på Sørlandsbanen i går. Dette førte til at NSB måtte frakte togpassasjerer med buss mellom Kristiansand og Stavanger. – Mellom Oslo og Kristiansand har trafikken gått greit. Videre til Stavanger har vi brukt busser, forteller informasjonssjef **Åge-Christoffer Lundebø** i Norges Statsbaner (NSB). Lundebø forteller om stor utfart mandag, som ser ut til å være den største reisedagen for NSB foran denne julen. – Det er færre arbeidsreisende og flere feriereisende. Trafikken har vært godt fordelt i år, ettersom julaften kommer midt i uken, sier han. (NTB)